

آسیب شناسی فضای کار آفرینی در جمهوری اسلامی ایران

مهندس سید حسن هفده تن

کار آفرینی چیست؟

پیتر دراکر می گوید کار آفرینی یک هنر موروثی نیست، یک اندیشه قابل پرورش و تلاش اصولی است. هسته کار آفرینی، نوآوری است. وی معتقد است وجود نوآوری در کار آفرینی به قدری ضروری است که می توان ادعا نمود کار آفرینی بدون جوهر نوآوری معنی ندارد. ویلکن (wilken) بر این اعتقاد است که کار آفرینی عامل شتاب دهی به رشد اقتصادی و موتور توسعه اقتصادی محسوب می شود. وی ترکیب عوامل تولید با رویکرد تغییر در نوع محصولات و خدمات را یکی از مهمترین عوامل برای ظهور و بروز کار آفرینی می داند. هرویتز (Horwitz) کار آفرینی را فعالیتی خلاق و نوآورانه برای کسب ارزش از طریق فرد یا سازمان می داند. وی معتقد است هر فعالیتی که منجر به شناسایی و بهره برداری از اندیشه های فرصت جویانه گردد، از جنس کار آفرینی است.

بروکهاوس با تفسیری زیبا از کار آفرینی می گوید، درک و شکار فرصت های موجود که دیگران قادر به درک و بهره برداری از این فرصت ها نیستند، تصویری واقعی از کار آفرینی است.

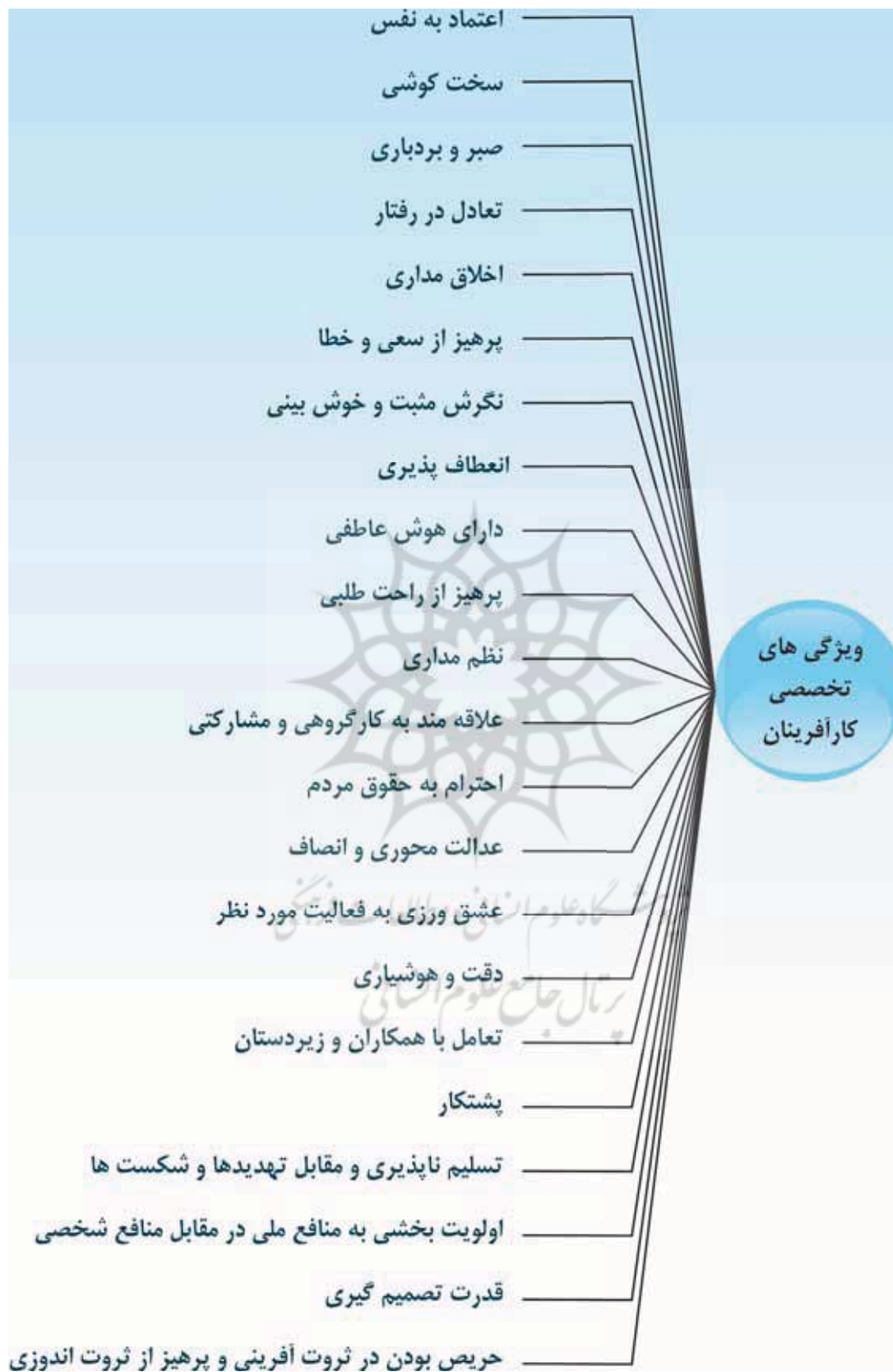
جان باتیست سی (J.B.Say) معتقد است که کار آفرینی فعالیتی پویا برای ایجاد ارزش افزوده است. بر همین اساس او می گوید که سود ناشی از کار آفرینی از سود سرمایه جدا است.

شومپیتر اعتقاد دارد که کار آفرینی موتور توسعه اقتصادی محسوب شده و برای رشد شتابان و توسعه جهش گونه اقتصادی بر بسیج کار آفرینان تأکید می کند. وی بر این باور است که با فرآیند تخریب خلاق، سازمان های جدید با ارائه محصولات و خدمات جدید موجب تخریب سازمان های قبلی می شوند و این فرآیند منجر به بهبود وضعیت زندگی افراد جامعه و نهایتاً توسعه اقتصادی می گردد. فصل مشترک تعاریف اکثر دانشمندان و اقتصاددانان خارجی و اساتید و برجستگان داخلی از کار آفرینی این است که کار آفرین در بستر اندیشه، ایده ای نو می آفریند و با ارائه روشی جدید در فرآیند تولید و نوآوری در فرآیند ترکیب مواد، صاحبان سرمایه را از گذرگاه شک و تردید بیرون آورده و آنها را به مطلوبیت نوآوری و تسخیر بازارها متقاعد و همراه می سازد. در واقع نوآوری، هسته کار آفرینی و دستیابی به ارزش افزوده بالا، محصول کار آفرینی است. اکنون با تعاریف فوق می توان به نقش کار آفرینی در توسعه صنعتی و اقتصادی و ارتباط معنی دار فعالیت های کار آفرینانه ارزش آفرین با رشد و توسعه همه جانبه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پی برد.

اولین ضرورت در عارضه یابی کارآفرینی کشور مرز بندی بین مرزهای جغرافیایی اقتصادی و اجتماعی کارآفرینی و سرمایه گذاری های متداول و انواع کسب و کارهای رایج معمولی است. همچنین احصاء تفاوت های جوهر و تخصصی و ویژگی های فردی و رفتاری کارآفرینان واقعی با سایر فعالان عرصه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و ترسیم فرآیند فعالیت های ارزش آفرینی، از جمله مهمترین گام های اساسی برای انجام یک آسیب شناسی است.

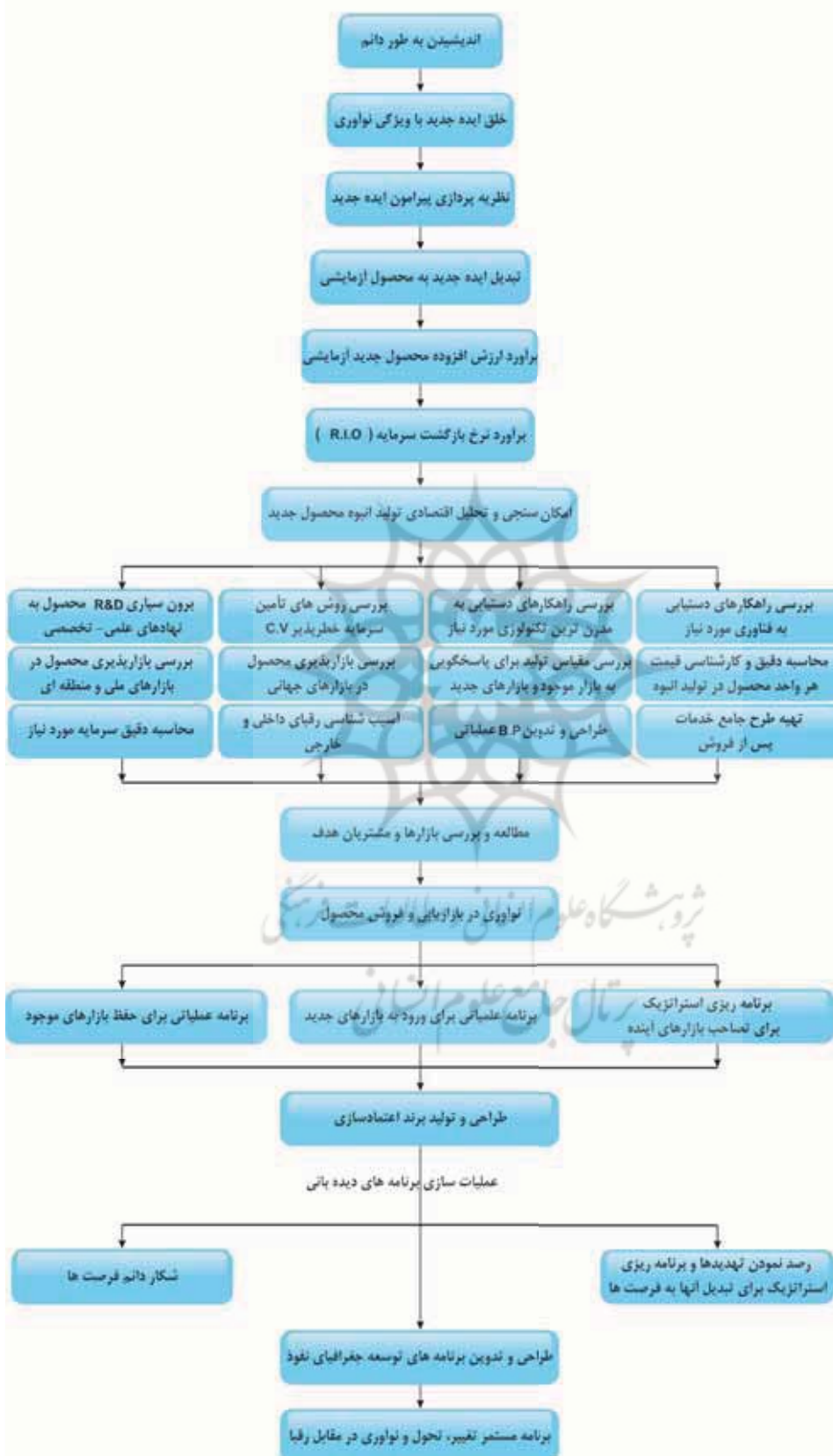
کار و جامعه







فرآیند فعالیت های ارزش آفرینی



کار و جامعه

در یک اقتصاد کارآفرینی، سهم بالا و قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی (GDP) از محل سرمایه‌های انسانی، نوآوری‌های مبتنی بر تحقیق و توسعه (R&D) کاربردی، تمرکز برهسته ارزش افزوده در جغرافیای مزیت‌های نسبی مناطق به کمک فناوری‌های دانش محور و دانش بنیان، بکارگیری تکنولوژی‌های جدید با هدف افزایش جهش گونه بهره‌وری عوامل تولید، ویژه بهره‌برداری سرمایه، نیروی انسانی و انرژی، و اساساً ایجاد یک ارتباط منطقی با نگاه سیستمی و ساز و کارهای نظام مند بین فعالیت‌های کارآفرینی خلاقانه دانش مدار با تولید ناخالص داخلی و رصد کردن تغییرات این فرآیند به طور دائم و مستمر است تا طی یک برنامه بلند مدت و اتخاذ یک استراتژی شفاف بتوان اقتصاد به شدت آسیب پذیر نفتی کشور را از طریق اجرایی نمودن برنامه‌های عملیاتی نقشه جامع پیشنهادی به یک اقتصاد بالنده و ارزشی تبدیل نمود. جدول زیر بیانگر ضعف‌های بنیادین و میزان انحراف فعالیت‌های کارآفرینی کشور در مقایسه با سایر کشورهای منطقه و کشورهای عضو سازمان دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) می‌باشد.

کار و جامعه

وضعیت فعالیت های کار آفرینی جمهوری اسلامی ایران در آینه ارقام و در مقایسه با کشورهای عضو سازمان دیده بان جهانی کار آفرینی (GEM) در سال ۱۳۸۸ (۲۰۱۰)

ردیف	نام شاخص	شاخص GEM	شاخص احصاء شده ایران	رتبه ایران	تعداد کشورهای عضو GEM و یا جهان
۱	آموزش های کارآفرینی در آموزش و پرورش و آموزش های متوسطه	-	-	۴۵	۴۵
۲	آموزش های کارآفرینی در دانشگاه ها و سطوح تخصص و حرفه ای	-	-	۳۸	۴۵
۳	حقوق مالکیت فکری	-	-	۴۵	۴۵
۴	علاقه مندی به نوآوری در سطح شرکت ها و بنگاه ها	-	-	۴۰	۴۵
۵	علاقه مندی به نوآوری در سطوح مشتریان	-	-	۲۰	۴۵
۶	حمایت مالی از کارآفرینان	-	-	۴۲	۴۵
۷	سیاست ها، حمایت ها و اولویت های کارآفرینی	-	-	۳۹	۴۵
۸	برنامه های کارآفرینی دولت	-	-	۴۳	۴۵
۹	انتقال تحقیق و توسعه	-	-	۳۳	۴۵
۱۰	دریافت اعتبارات توسط کارآفرینان	-	-	۱۱۳	۱۸۱
۱۱	زیرساخت های تجاری و خدماتی	-	-	۴۳	۴۵

۱۲	فرصت های راه اندازی کسب و کار	-	-	۴۵	۴۵
۱۳	خاتمه دادن به یک کسب و کار	-	-	۱۸۱	۱۰۹
۱۴	پرداخت مالیات توسط کارآفرینان	-	-	۱۸۱	۱۱۷
۱۵	تجارت دریایی	-	-	۱۸۱	۱۳۴
۱۶	سهولت کسب و کار	-	-	۱۸۳	۱۳۷
۱۷	حمایت از سرمایه گذاری	۳	-	۱۸۳	۱۶۵
۱۸	سهم سرمایه های انسانی در تولید ثروت	(۱۰-۰)	۳۴ درصد		
۱۹	سهم ایران از تجارت جهانی	-	۰/۷ درصد از تجارت جهانی		
۲۰	سهم صادرات خالص غیر نفتی از کل صادرات	-	۱۸ درصد		
۲۱	سهم بهره وری عوامل تولید (TFP) از GDP کشور	-	۱۶ درصد		
۲۲	نسبت هزینه های تحقیق و توسعه به GDP در طول ۳ دهه گذشته	-	$0.04 < \frac{R\&D}{GDP} < 0.06$		

تحلیلی بر شاخص‌ها و رتبه‌های ج.ا.ا. در فضای کارآفرینی کشور

رتبه ایران در آموزش‌های کارآفرینی در سطوح آموزش‌های پیش دبستانی، ابتدایی و متوسطه بیانگر آن است که در مقاطع یادشده کارآفرینی واژه بیگانه‌ای است و حال آنکه جوهر تفکر و اندیشه‌گرایی و خلاقیت، اساساً در این مقاطع سنی و تحصیل باید در نهاد و ذهن آماده نونهالان و نوجوانان شکل گیرد تا بتوان شاهد رشد نهال نوآوری در مقاطع متوسط دانشگاهی بود. رتبه بسیار پایین ایران در آموزش‌های کارآفرینی در دانشگاه‌ها و سطوح حرفه‌ای حاکی از آن است که اساساً اغلب دانشگاه‌های کشور و مهارت‌های حرفه‌ای و تخصصی رایج در این مقاطع از جنس کارآفرینی نبوده و تحقیقات و پایان‌نامه‌های فارغ‌التحصیلان فوق لیسانس به بالا راهگشای مشکلات کشور نیستند و اقتصاد و مؤلفه‌های آن نومیذ از دانشگاه‌ها، همچنان طریقت سعی و خطا طی می‌کنند.

رتبه آخر ایران در حقوق مالکیت فکری مبین آن است که گنجینه اندیشه، خلاقیت، ابتکار، ابتداع، اختراع و نوآوری صاحبان اندیشه و نوآوری در عرصه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی که بزرگترین منبع ثروت آفرینی کشور است. در غیبت قانون در معرض سرقت و ناامنی است و چنانچه در حفظ و صیانت حقوق مالکیت اصحاب فکر و نوآوری به جد چاره‌ای اندیشیده نشود، دوغ و دوشاب در هم آمیزند، بسیار جای شگفتی است که در غرب بی‌دین و بداخلاق وقتی حتی کلمه‌ای و عبارتی نو از زبان دانشمندی جاری می‌شود، قرن‌ها به نام او و بدان استناد می‌کنند و حال آنکه در ایران اسلامی که ملک دین و اخلاق است در روز روشن و بی‌محابا هر لحظه به حریم مالکیت فکری اصحاب دانش و نوآوری دستبرد زده می‌شود و سارقین را از مؤاخذه باکی نیست؟!

رتبه ایران در «پشتوانه مالی کارآفرینان» بیانگر آن است که نهادهای اجرایی و دولت کارآفرین را با سرمایه‌گذار اشتباه گرفته اند، کارآفرین ذاتاً فاقد سرمایه مادی بوده و حمایت مالی دولت است که ذخائر نهفته و گنجینه‌های نامشهود و پنهان کارآفرینان

را کشف و به منابع مشهود ارزش و ثروت و رفاه همگانی و ملی تبدیل می‌کند.

رتبه ایران در علاقه مندی به نوآوری بیانگر آن است که بنگاه‌های اقتصادی ایران اساساً فاقد نوآوری و کیفیت در عرضه محصولات تولیدی هستند. پس چگونه می‌توان بدون تن پوش نوآوری در عرصه رقابت‌های فشرده و جانکاه منطقه ای و بین المللی فکر تسخیر بازارهای جدید را در سر پرورانید.

کار آفرینی تن پوش عشق و ارزش آفرینی است، بدون آن حتی بازارهای موجود داخلی را نیز از دست خواهیم داد. امروزه با فروریختن دیوارهای تعرفه، دیگر بازار داخلی بی معنی است، بازار داخلی مکاره بازاری است که در آن تولیدات هر کشوری را می‌توان یافت، بازار داخلی هم بازاری بین المللی است، هر چند که نمایشگاه و فروشگاه آن در گذرگاه و محله ما باشد.

رتبه آخر ایران در «فرصت‌های راه اندازی کسب و کار» مؤید این واقعیت تلخ است که اگر چه کارآفرینان ارزش آفرین همچون شکارچیان بیدار و هوشیار در پهنه فرصت‌ها به کمین نشسته اند، لیکن کارآفرین چون فرصتی یابد، شتابان دست به انبان برد تا تیر هدف از کمان فرصت‌ها نشانه گیرد، لیکن انبان را خالی از تیر یابد! پس بر دولت و متصدیان امور است که بی پیرایه و به دور از تشریفات اداری با کمترین هزینه برای کارآفرینان ثروت آفرین، تجهیز کارگاه نمایند و پیوسته انبان این عقابان تیز پرواز و شکارچیان فرصت‌ها را برنگهدارند.

رتبه ایران در «دریافت اعتبارات توسط کارآفرینان» بیانگر آن است که بعضاً فرصت طلبان در لباس کارآفرینان واقعی با سوء استفاده از غفلت مسئولین و همدستی خائنین به بیت المال، از اعتبارات و تسهیلات بانکی با ابزار رانت خواری به ثروت اندوزی شخصی می‌پردازند و حال آنکه اگر این اعتبارات از رهگذر تدبیر، درایت و عدالت محوری در اختیار کارآفرینان نوآور قرار گیرد، به انباشتگی ثروت ملی و گسترش رفاه عمومی و توزیع عادلانه درآمد و ثروت خواهد انجامید.

رتبه ایران در «انتقال تحقیق و توسعه» نشانگر آن است که تحقیقات و پروژه‌های ایران به سفارش بخش‌های خصوصی اقتصاد و برای گره گشایی و خروج از بن بست‌های رقابت نبوده و اساساً جنس آنها دولتی و غیر کاربردی است.

در آخر کلام رتبه ایران در «سهولت کسب و کار» بیانگر آن است که فضای کسب و کار دارای چسبندگی بالا و قدرت دید کارآفرینان برای رویت افق‌های دور و رصد نمودن بازار پذیرنده محصولات ناکافی است. پس بر دولتمردان و قانون گذاران است تا به سرانگشت تدبیر و بازنگری و آسان سازی قوانین و مقررات غبار راه بنشانند و گذرگاه‌های صعب العبور، افق دید و شاهراه کارآفرینی را هموار و شفاف و ارابه کارآفرینی را در کشور روانسازی نمایند.

آسیب شناسی فضای کار آفرینی کشور (SWOT)

نقاط قوت:	فرصت‌ها:
۱. استقلال سیاسی کشور	۱. وجود تحریم‌های بین المللی و محدودیت‌های اقتصادی ایجاد شده از سوی قدرت‌های استکباری
۲. ارزش‌های قرآنی، اسلامی و اخلاقی	۲. جهانی سازی با رویکرد سهم عادلانه کشورها از تجارت جهانی
۳. فراوانی منابع و سرمایه‌های انسانی	۳. موقعیت راهبردی کشور در جغرافیای جهان (موقعیت ژئواستراتژیکی کشور)
۴. وجود منابع سرشار و متنوع طبیعی در کشور	۴. موقعیت راهبردی ایران در بین کشورهای اسلامی به عنوان خاستگاه نهضت جهانی اسلامی
۵. وجود منابع مالی کافی	۵. موقعیت نوظهور ایران در برخی از کشورهای آمریکای لاتین و قاره سیاه
۶. حمایت نظام از کارآفرینی	۶. عضویت ایران در تمامی پیمان‌های اقتصادی، تجاری منطقه ای و بین المللی
۷. ظرفیت‌های نهفته و بالقوه بخش‌های اقتصادی کشور	۷. وجود بازارهای گسترده منطقه ای و فرا منطقه ای
۸. فراهم شدن زیر ساخت‌های توسعه	۸. افول اقتدار قدرت‌های استکباری در بین کشورهای جهان
۹. رشد قابل توجه تقاضای مشتریان در عرصه نوآوری و تنوع محصولات	۹. افزایش محبوبیت جمهوری اسلامی ایران در بین ملت‌های جهان
	۱۰. ظرفیت‌ها و قابلیت‌های گسترده و متنوع ارزش آفرینی در جغرافیای گردشگری داخلی و خارجی

نقاط ضعف:	تهدیدها:
۱. فقدان مدیریت یکپارچه و سیستمی برای تبدیل منابع انسانی به قابلیت های انسانی	۱. دامن زدن به رشد فرهنگ ایران هراسی توسط قدرت های استکباری
۲. فقدان انسجام نظری در موضوع کارآفرینی نزد سیاستگذاران، برنامه ریزان و مسئولین اجرایی	۲. مهاجرت نخبگان علمی و فنی کشور
۳. فقدان رابطه معنی دار و سیستمی بین کارآفرینی و رشد اقتصاد ملی	۳. بی ثباتی سیاسی منطقه
۴. نفتی بودن ساختار اقتصاد کشور به عنوان یک بازدارنده قوی در رشد مؤلفه های یک اقتصاد کارآفرین	۴. چسبندگی در تعاملات منطقه ای و جهانی
۵. ناکارآمدی نظام اداری و اجرایی کشور	۵. توسعه جنگ نرم بر علیه جمهوری اسلامی ایران در کمربند ساختن ارزش های اسلامی و اخلاقی
۶. فقدان نظام مدیریت یکپارچه راهبردی در حوزه کارآفرینی	۶. تبعیض و بی عدالتی در توزیع فرصت ها
۷. وجود انحصارات رانت خوارانه در بخش های دولتی، شبه دولتی و خصوصی	۷. عدم شایسته سالاری در هرم مدیریت اجرایی کشور
۸. فضای نامناسب و نامطلوب کسب و کار	۸. توسعه تحریم های بین المللی بر علیه جمهوری اسلامی ایران توسط قدرت های استکباری
۹. فقدان نهادهای علمی، فناوری، نوآوری حمایتی، نظارتی و مدیریتی کارآفرینی در بخش خصوصی	۹. جهانی سازی با رویکرد قدرت های استکباری
۱۰. فقدان برنامه های عملیاتی گسترده، فراگیر و ارزش آفرین به عنوان عوامل مؤثر در توسعه کارآفرینی	۱۰. عدم تناسب منطقی و عادلانه بین تلاش های واقعی و ارزش آفرینانه مردم با میزان بهره مندی اقتصادی آنها
۱۱. عدم شناسایی، کشف و توسعه ظرفیت های نهفته نهادهای مزیت های نسبی و رقابتی مناطق	۱۱. سهم بسیار ناچیز کارآفرینی از GDP کشور
۱۲. فقدان الزامات و ساز و کارهای مناسب، مطلوب و کارآمد برای تحقیق برنامه های پیشنهادی	

تحلیلی بر ماتریس آسیب شناسی فضای کار آفرینی کشور

مناطق قوت :

استقلال سیاسی کشور که مورد اذعان دوست و دشمن است، در جهان پدیده منحصر به فردی است، امروزه حتی کشورهای با اقتصادهای پیشرفته و برتر نمی توانند مدعی استقلال سیاسی کشورشان باشند. مستندات موجود گواه بر آن است که کشوری چون آمریکا به عنوان برترین اقتصاد جهان، در عرصه سیاسی در چنبره تصمیم سازی ها و لابی های آشکار و پنهان صهیونیست ها، هزینه های گزافی را بر اقتصاد خویش تحمیل ساخته و بر استقلال سیاسی این کشور آسیب های جدی وارد گشته است. استقلال سیاسی ایران به عنوان هسته نقاط قوت کشور موجب گردیده است تا دانشمندان، مهندسين، صنعتگران و کارآفرینان نوآور و صاحب اندیشه و ایده بدون هیچگونه محدودیت و علیرغم همه تنگناها و کمبودها و تحریم ها به قله های بلند ابتکارات، اختراعات و نوآوری های شگرف دست یابند. اگر مدعی شویم که در برخی از عرصه ها تنظیم صنایع دفاعی، هوا و فضا، انرژی هسته ای، سلول های بنیادی، بیوتکنولوژی، مواد پیشرفته، نانو تکنولوژی و ... کشور با تحولات تحسین برانگیزی روبرو بوده است، گزاف نگفته ایم. متأسفانه وجود ضعف های اساسی نه تنها تاکنون مجال بهره گیری تمام عیار از منابع طبیعی و سرمایه های انسانی و ظرفیت های موجود و نهفته در عرصه مزیت های نسبی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را نداده است، بلکه بسیاری از فرصت های طلایی و کم نظیر را به سمت جغرافیای تهدید سوق داده است. محدودیت ها و مضایق ایجاد شده برای دگراندیشان سیاسی به هیچ وجه نباید ما را در قضاوت پیرامون استقلال سیاسی کشور دچار اشتباه یا انحراف سازد.

مناطق ضعف :

ژرفای شناخت وجود انسان و پیچیدگی های روح و روان او عمیق تر از اقیانوس هاست. اگر انسان را در ابعاد نیازهای معیشتی و بقاء، انگیزشی، معنوی و روحی و روانی به درستی و در انطباق با فطرت او نشناسیم، تدوین سیاست های راهبردی برای توسعه قابلیت های انسانی، همانند شیرجه زدن در استخر خالی است؟! شالوده نظام مدیریت کلان توسعه منابع انسانی کشور میراث تبعیض و بی عدالتی نظام ستم شاهی گذشته و معماری و ایجاد مدل واره های منابع انسانی مبتنی بر انوار قرآنی و ملهم از ارزش های اسلامی بر روی چنین بنیان پرگسلی، تنها اتلاف منابع مالی و سرگشتگی نسل جوان را به دنبال خواهد داشت. در تفسیر توسعه منابع انسانی تفاوت های اساسی و ماهوی بین نگاه مکاتب غربی و نگاه اسلامی و قرآنی وجود دارد. از منظر مکاتب غربی، توسعه مساوی رشد اقتصادی است و رشد اقتصادی محصول سرمایه انسانی و سرمایه انسانی محصول آموزش است. در نگاه اسلامی توسعه قابلیت های انسانی مطرح است که در کنار رشد اقتصادی، در جستجوی تزکیه و بروز ارزش های والای انسانی هستیم، همان ارزش های که منجر به تغییر رویکرد انسان ها می شود. ارزش پدیده هایی هستند که رویکردها، نگرش ها و گرایش ها از بطن آنها متولد می شوند. در نگاه اسلامی ارزش ها به مثابه ظرف و رویکردها به مثابه مظروف هستند، رشد و استحکام باورها و اعتقاداتی که از بطن دین و مذهب و فرهنگ ملی و

کارو جامعه

مراعات شایسته سالاری و عدالت محوری در هرم مدیریت اجرایی کشور حتی در دامن زدن به تهدیدات بیرونی نیست. برخی از تحلیل گران ممکن است از دو پدیده یاد شده به عنوان نقاط ضعیف فضای کارآفرینی کشور یاد کنند، اما باید تصریح نمود که شدت اثرگذاری دو پدیده یاد شده بر سامانه منابع و سرمایه‌های انسانی به قدری سنگین و گرانبار است که تأثیرات درونی آنها را به طور مستقیم و اثرگذاری غیرمستقیم آنها را در تعامل با فضای بیرونی به ویژه در زمینه مهاجرت نخبگان علمی و فنی کشور باید به مثابه یک تهدید جدی تلقی نمود.

جغرافیای فرصت‌ها:

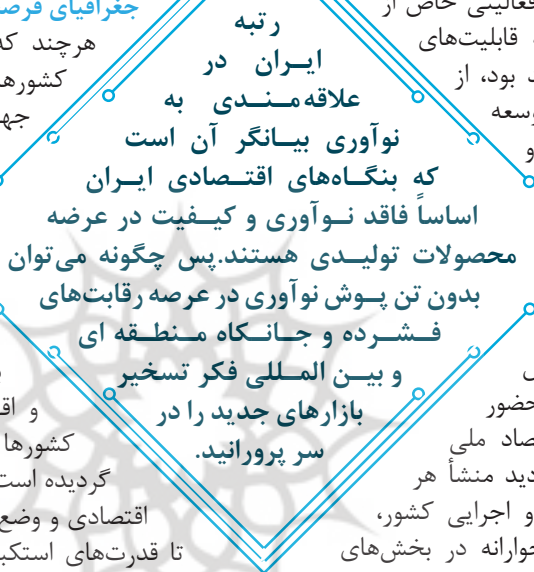
هرچند که موقعیت راهبردی ایران در بین کشورهای اسلامی به عنوان گرانیگاه نهضت جهان اسلامی و موقعیت نوظهور ایران اسلامی در بین برخی از کشورهای آمریکا لاتین و قاره آسیا به مدد رویارویی افشاگرانه، شجاعانه و تحسین برانگیز دولت و ملت ایران منجر به افزایش محبوبیت ایران در بین ملت‌های جهان و افول هیمنه و اقتدار قدرت‌های استکباری در بین کشورها و ملت‌های جهان در یک دهه اخیر گردیده است، لیکن وجود محدودیت‌های شدید اقتصادی و وضع تحریم‌های بین المللی که می‌رفت تا قدرت‌های استکباری به عنوان موثرترین ابزار برای شکنندگی و آسیب پذیر نمودن اقتصاد ملی از آن بهره جویند، دانشمندان جوان، پژوهشگران و کارآفرینان نوآور و فناور کشور به تدبیر دانش مداری و نوآوری با استقامت و سختکوشی این بزرگترین عامل تهدید را به عنوان ابزار اعجازگر در خلق ابتکارات، اختراعات، فناوری‌های نوین و محصولات دانش بنیان و ارزش آفرین در عرصه جغرافیای فرصت‌ها تبدیل نمودند. با جمع بندی از مناطق آسیب شناسی فضای کارآفرین کشور به این نتیجه می‌رسیم که اولین، مهمترین و اساسی ترین ضرورت برای تبدیل اقتصاد نفتی به یک اقتصاد خالص کارآفرینی و ایجاد رابطه سیستمی و معنی دار بین فعالیت‌های کارآفرینی و رشد اقتصادی، تهیه و تدوین یک الگوی توسعه مبتنی بر فرهنگ اسلامی = ایرانی از یکطرف و ضرورت تهیه و تدوین یک نقشه جامع کارآفرینی و عملیاتی سازی برنامه‌های پیشنهادی آن بیش از هر زمان دیگر احساس می‌شود.

قومی تغذیه می‌شوند، منجر به ایجاد ارزش‌های پایدار می‌گردد. نهادینه شدن ارزش‌ها در انسان مالا به تغییر ساختار، گرایش‌ها، نگرش‌ها و رویکردهای او می‌گردد که حرکت در چارچوب رویکرد جدید منجر به اندیشه گرایی، نوآوری، ارزش آفرینی، رقابت و رشد بهره وری در جامعه می‌شود.

بر این اساس ساختار شکنی در نظام کلان توسعه منابع انسانی و تجدید معماری نظام مدیریت کلان توسعه قابلیت‌های انسانی با نگاهی سیستمی و مدلی یکپارچه به هم وابسته و پیوسته در یک حرکتی فراگیر و جامع از تمامی نهادهای متولی رشد و توسعه قابلیت‌های انسانی که هر کدام از آنها در مقطع زمانی خاص مسئولیت فعالیتی خاص از فرآیند توسعه یکپارچه و جامعه قابلیت‌های منابع انسانی را عهده دار خواهند بود، از اهم الزامات و زیر ساخت‌های توسعه کشور با الگوی اسلامی، ایرانی و از ضرورت‌های محتوم برای تبدیل اقتصاد نفتی رانته به یک اقتصاد بالنده کارآفرین است. اساساً در غیبت مدیریت یکپارچه، کلان، سیستمی، عدالت گرا و تبعیض ستیز منابع انسانی، ظهور و حضور شورانگیز کارآفرینان و رشد اقتصاد ملی امری محال خواهد بود. بدون تردید منشأ هر گونه ناکارآمدی در نظام اداری و اجرایی کشور، وجود فساد و انحصارات رانت خوارانه در بخش‌های دولتی، شبه دولتی و خصوصی، فضای نامناسب و نامطلوب کسب و کار و موانع تولید و سرمایه گذاری را باید در فقدان نظام مدیریت یکپارچه، سیستمی و کلان منابع انسانی در انطباق با فطرت خداجوا، عدالت گرا، تبعیض ستیز و کرامت جوی انسانی جستجو نمود.

مناطق تهدیدها:

هرچند که دامن زدن به رشد توهم ایران هراسی توسط قدرت‌های استکباری و توسعه جنگ نرم بر علیه ایران اسلامی به منظور کم رنگ سازی ارزش‌های اسلامی و قرآنی و استفاده ابزاری از سازمان ملل و نهادهای تخصصی وابسته خصوصاً شورای امنیت برای صدور بیانیه‌ها و قطعنامه‌ها با هدف توسعه همه جانبه تحریم‌های بین المللی از مهمترین تهدیدهای بیرونی کشور محسوب می‌شود، لیکن در منطقه تهدیدها هیچ ابزاری مهلک تر و تهدیدآمیزتر از رو داشتن تبعیض و بی عدالتی در توزیع فرصت‌ها در درون کشور و عدم





کار و جامعه

اهم نکات محوری در مدل واره شایسته سالاری و عدالت محوری در عرصه مدیریت اجرایی

- ۱ - امحاء تبعیض در عرصه فرصت ها و ایجاد فرصت های برابر برای استعدادهای برابر در عرصه های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی
 - ۲ - رعایت سختگیرانه در نصب تمامی سطوح هرم مدیریتی کشور بر اساس شاخص های شایستگی، تخصص های حرفه ای و عدالت محوری.
 - ۳ - ضرورت آسیب شناسی جدی در شیوه های برگزاری تمامی نظرسنجی های مهم، به ویژه انتخابات مجلس شورای اسلامی
- اهم نکات محوری در مدل واره توسعه قابلیت های انسانی
- ۱ - در رویکرد سرمایه انسانی، نگاه ابزاری بر انسان حاکم است و حال آنکه در رویکرد قابلیت انسانی، کرامت انسان هدف و غایت توسعه است.

۲- در مکتب قرآن تزکیه مقدم بر آموزش است (... و یزکیهم و یعلمهم الكتاب و الحکمه)

۳- در مکاتب غربی توسعه مساوی با رشد اقتصادی است و حال آنکه در اسلام توسعه به معنای تغییرات ماهوی و ارزشی هم در انسان و هم در محیط و زندگی او به اضافه رشد اقتصادی، مورد نظر است.

۴- در مکاتب غربی، انسان توسعه یافته یعنی انسان صاحب دانش، تخصص و مهارت

۵- در مکتب اسلام، انسان کمال یافته یعنی انسانی که ابتدا بر اثر تزکیه، قابلیت‌های او تولد می‌یابد.

ظهور و بروز قابلیت‌ها در انسان بزرگترین ابزار برای جلوگیری

از انحراف و کجروی دانش، تخصص و مهارت خواهد بود. ظهور و بروز قابلیت‌ها موجب نهادینه شدن ارزش‌ها در جوهر انسان گردیده و رشد ارزش‌ها در جوهر وجودی انسان به تغییر رویکردها منجر می‌گردد.

تغییر رویکرد به شدت رفتار اجتماعی و سازمانی را تحت تأثیر قرار داده و موجب افزایش بهره‌وری و رشد جهش‌گونه اقتصادی می‌گردد.

کار و جامعه



مدل اجرایی پیشنهادی توسعه فعالیت های کار آفرینی

مدل اجرایی پیشنهادی برای توسعه فعالیت‌های کارآفرینی

مدل پیشنهادی ضمن انسجام و همبستگی اجزاء از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های بالایی برای توسعه فعالیت‌های کارآفرینی دانش بنیان و نوآور محور و با ارزش افزوده بالا برخوردار است که سیستم موتور محرکه مدل متشکل از سازمان نظام کارآفرینی و نظام ملی نوآوری و حقوق مالکیت فکری و رمز موفقیت مدل نفوذ، مشارکت و تأثیرگذاری قانونمند هسته سیاست گذاری سازمان در تصمیم سازی کلان دولت در عرصه‌های گوناگون خصوصاً در قلمرو جغرافیای اقتصادی کشور است.

در توضیح پیرامون اجزاء مدل پیشنهادی، اهم نکات کلیدی زیر قابل یادآوری است:

تصویب و ایجاد نظام ملی نوآوری و حقوق مالکیت فکری مهمترین ابزار در ساماندهی هرگونه خلاقیت، نوآوری و صیانت قانونی از حریم مالکیت فکری ارزش کارآفرینان کشور است. تنها در سایه تعبیه چنین مکانیزمی حریم امنیت کارآفرینان ارزش آفرین صیانت و پاسداری گردیده و مرز داران فعالیت‌های کارآفرینی با فکری آسوده می‌توانند به خلق ارزش‌ها بیندیشند و در بستر اندیشه و نوآوری، ارزش آفرینی کنند.

مراکز تحقیق و توسعه (R&D) موجود، بازار محور نبوده و هیچگونه همخوانی با نیاز اقتصاد ملی و صنعت کشور نداشته و به روایت آمار بیش از ۹۵ درصد تحقیقات کشور غیر کاربردی و به سفارش نهادهای دولتی و شبه دولتی انجام می‌گیرد. بدون تردید کاربردی کردن تحقیقات و توسعه مراکز پژوهشی کشور با محوریت دانشگاه‌ها و در راستای نیازهای روزآمد اقتصاد ملی با هسته نوآوری، بهره وری مطلوب و ارزش افزوده بالا، بن بست فعلی دانشگاه و اقتصاد نفتی را به شاهراه بالندگی و پویایی اقتصاد کارآفرینی تبدیل و فضای اقتصاد ملی را به مدد دانش، نوآوری و فناوری از هزینه‌های بی حاصل آزمون‌های سعی و خطا نجات خواهد داد.

از ایجاد نظام کارآفرینی کشور با ساختاری منحصر به فرد و غیردولتی به عنوان موتور محرکه مدل باید نام برد که ستون اصلی آن را کارآفرینان استراتژیست تشکیل می‌دهند. سازمان نظام کارآفرینی به لحاظ ساختار علمی، برنامه ریزی‌های راهبردی و توانمندی‌های اجرایی از آنچنان قابلیت‌هایی برخوردار خواهد بود که همزمان با نفوذ و مشارکت قانونی در هسته‌های کلان تصمیم سازی‌های دولت، در کوتاه مدت تمامی سیاست گذاری‌ها و تصدی‌های دولت را در عرصه کارآفرینی، عهده دار گردد.

بدون ایجاد بانک اطلاعات کارآفرینان کشور و تهیه شناسه جامع از آنان، سازمان در کشف و بسیج کارآفرینان ارزش آفرین برای رهبری و عملیاتی سازی برنامه‌های نقشه جامع

کارآفرینی، عاجز خواهد بود.

ایجاد و توسعه شرکت‌های تخصصی مشاوره کارآفرینی که مهمترین بازوی مشورتی سازمان در مناطق و استان‌ها محسوب گردیده و فلسفه ایجاد آنها با برداشت‌های انحرافی موجود تفاوتی اساسی و ماهوی دارد، وظیفه و رسالت آن گشودن پنجره‌های خلاقیت و نوآوری در فعالیت‌های تخصصی به روی فارغ التحصیلان دانشگاهی و کارآفرینان نوپا است. بنابراین مجوز ایجاد چنین شرکت‌هایی به افرادی داده خواهد شد که خود در رشته و فعالیت دارای مجوز استاد مسلم آن باشند. از صندوق‌های مالی حمایت و توسعه فعالیت‌های کارآفرینی به عنوان قلب و شبکه خون رسانی مدل با هدف حیات بخشی، استمرار، پایداری و توسعه فعالیت‌های کارآفرینی با هسته‌های نوآوری و ارزش افزوده بالا، باید نام برد. بدون تردید با ایجاد و توسعه صندوق‌های یاد شده با ساختار خاص که به لحاظ جوهری، دانش گرا و ریسک پذیر هستند، عملاً کشف ظرفیت‌ها و قابلیت‌های کارآفرینی کشور بی معنی و عقیم خواهد ماند.

ایجاد شرکت‌های بیمه نیز در عرصه سرمایه گذاری‌های بزرگ خطرپذیر و ضمانت سرمایه گذاری‌های خطرپذیر (C.V) شرکت‌های مادر تخصصی کارآفرینی دارای ضرورتی اجتناب ناپذیر است.

هرچند که در بادی امر، طراحی، تدوین و تصویب نقشه جامع تا اندازه ای آرمان گرایانه و در افق‌های دورتری از چشم انداز فعلی جستجو می‌گردد، لیکن با تحلیلی از واقعیت‌های اقتصاد نفتی، ضرورت طراحی و تصویب چنین نقشه ای برای بازکردن گره‌های کور اقتصاد و تبدیل تدریجی نقاط ضعف به قوت و استحاله تدریجی مناطق تهدید به جغرافیای فرصت‌ها، همچنین عملیاتی سازی برنامه‌ها و تمامی زیر برنامه‌های پیش بینی شده با هدف ایجاد یک ارتباط معنی دار و نظام مند بین فعالیت‌های کارآفرینی با تولید ناخالص داخلی (GDP) از طریق جایگزینی صادرات و وزن بخشی به صادرات محصولات دانش بنیان و دارای نوآوری‌های روزآمد و رقابت محور، از نگاه و اندیشه اصحاب دانش و خرد، اجتناب ناپذیر و تصمیمی آینده ساز برای استحاله اقتصاد نفتی کشور به یک اقتصاد بالنده کارآفرینی خواهد بود.